

13/591/2014

18.12.2014

Jakelussa mainituille

Asia: AMMATILLISEN PERUS- JA LISÄKOULUTUKSEN JÄRJESTÄJIEN LAADUNHALLINTAJÄRJESTELMIEN (TOIMINTAJÄRJESTELMIEN) ARVIOINTI

Valtioneuvoston hyväksymässä Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2011 – 2016 asetettiin tavoitteeksi, että kaikilla ammatillisen koulutuksen järjestäjillä on vuoteen 2015 mennessä toimiva laadunhallintaa ja laadun jatkuvaa parantamista tukeva järjestelmä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi opetusministeriö käynnistää 7.1.2015 kaikkia ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjiä koskevan laadunhallintajärjestelmien kriteeriperustaisen arvioinnin, joka toteutetaan itsearviointina. Arvioinnin tavoitteena on tuottaa tietoa kaikkien ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallintaa ja laadun jatkuvaa parantamista tukevan järjestelmän tilasta ja toimivuudesta. Tuloksia käytetään ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan kehittämisessä kansallisella ja paikallisella/koulutuksen järjestäjätasolla. Arvioinnin tuloksia käytetään myös yhtenä tausta-aineistona ammatillisen koulutuksen järjestämislupien uusimisprosessissa.

Arvioinnin toteuttaminen

Ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmien itsearviointi käynnistyy 7.1.2015 ja sen tulee valmistua viimeistään 13.3.2015. Arvioinnin organisoinnista vastaa Opetushallitus.

Lähtökohtana on, että kaikki ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjät tekevät laadunhallintajärjestelmänsä kriteeriperustaisen itsearvioinnin omaan toimintaansa sopivalla tavalla siten, että eri arviointikohtien arviointiin osallistuvat tarkoituksenmukaisella tavalla ko. kohdan kannalta keskeisten toimijoiden edustajat. Keskeisiä toimijoita ovat mm. johto, henkilöstö, opiskelijat, asiakkaat ja sidosryhmät. Itsearviointi perustuu ammatillisen koulutuksen laadunhallintajärjestelmien itsearvioinnin kriteereihin, jotka on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriön asettamassa Ammatillisen koulutuksen laatutyöryhmässä, joka toimii myös arvioinnin ohjausryhmänä. Ryhmässä ovat edustettuina ammatillisen koulutuksen järjestäjät (kunnalliset, kuntayhtymät ja yksityiset koulutuksen järjestäjät sekä kaikki koulutuksen järjestämismuodot), opiskelijat, opettajat, työmarkkinajärjestöt, Opetushallitus ja arvioinnin asiantuntijat mukaan lukien Koulutuksen arviointikeskus (Karvi). Kriteeristöissä on otettu huomioon kaikki ammatillisen koulutuksen järjestämismuodot, tutkinnon suorittamismuodot ja erityisopetus.

Ammatillisen koulutuksen laatustrategiassa on linjattu, että laadunhallinnan keskeisenä periaatteena on tasalaatuisuuden varmistaminen ja erinomaisuuteen pyrkiminen. Itsearvioinnin kriteereiden laadinnan perustana ovat olleet toiminnan lainmukaisuus ja kannustaminen laadun jatkuvaan parantamiseen. Lisäksi kriteereissä korostuu toiminnan avoimuus ja lä-

pinäkyvyys. Kriteerit on asetettu ammatillisen koulutuksen järjestäjän laadunhallintaa ja laadun jatkuvaa parantamista tukevalle järjestelmälle. Ne eivät ota kantaa järjestelmän sisällä valittuihin toimintatapoihin tai rakenteisiin eikä niillä rajoiteta koulutuksen järjestäjien mahdollisuutta valita omista lähtökohdistaan käsin toimintaympäristöönsä parhaiten soveltuvat laadunhallinnan ja sen jatkuvan parantamisen menetelmät.

Laadunhallintajärjestelmien itsearvioinnin kriteerit ovat kaikkien tiedossa ja koulutuksen järjestäjiä on laajasti perehdytetty niiden käyttöön ammatillisen koulutuksen laatuverkostojen kautta, perehdytystilaisuuksissa sekä keväällä 2014 tehdyn pilotoinnin avulla. Arviointia varten on laadittu laadunhallintajärjestelmien itsearvioinnin opas.

Kriteerit on määritelty arviointikohdittain ja kriteereittäin neljälle tasolle: puuttuva, alkava, kehittyvä ja edistynyt.

Arviointikohtia ovat:

- 1) Laatuksulttuuri ja laadunhallinnan kokonaisuus
- 2) Strateginen johtaminen ja toiminnan ohjaus
- 3) Henkilöstö ja muut koulutuksen toimijat
- 4) Perustehtävien ja niitä tukevien toimintojen laadunhallinta
(4.1 Perustehtävien laadunhallinta kokonaisuutena, 4.2 Oppilaitosmuotoisena amm. koulutuksena järjestettävä koulutus, 4.3 Näyttötutkintojen järjestäminen ja niihin valmistava koulutus, 4.4 Oppisopimuskoulutus, 4.5 Muu koulutus (valmistavat ja valmentavat, muu ei-tutkintotavoitteinen koulutus, työpajatoiminta), 4.6 Maksullinen palvelutoiminta (ml. työvoimapolitiittinen koulutus ja täydennyskoulutus), 4.7 Opiskelijoille tarjottavat tukipalvelut ja 4.8. Ammatillisten erityisoppilaitosten erityisopetuksen kehittämisen-, ohjaus- ja tukitehtävät)
- 5) Arviointi ja tulosten käyttö
- 6) Parantaminen

Koulutuksen järjestäjät arvioivat kriteerien avulla arviointikohdittain laadunhallintajärjestelmänsä toimivuutta. Arviointituloksen perusteluna koulutuksen järjestäjän tulee esittää selkeä näyttö, joka osoittaa arvion vastaavan arviointikohdan tilaa. Arvioinnin tavoitteena on tukea itsearvioinnin tulosten pohjalta eri vaiheissa olevien koulutuksen järjestäjien toimivaa laadunhallintaa ja laadun jatkuvaa kehittämistä tukevan järjestelmän edelleen kehittämistä.

Kriteerit ja itsearviointiopas

Ammatillisen koulutuksen laadunhallintajärjestelmien itsearvioinnin kriteerit ovat Opetushallituksen nettisivuilla osoitteessa:

http://www.oph.fi/saadokset_ ja_ ohjeet/laadunhallinnan_ tuki.

Opas ammatillisen koulutuksen laadunhallintajärjestelmien itsearviointiin on Opetushallituksen nettisivuilla osoitteessa: http://www.oph.fi/saadokset_ ja_ ohjeet/laadunhallinnan_ tuki.

Itsearvioinnin validiteetin arviointi

Itsearvioinnin validiteettia arvioidaan otantaperusteisella ulkoisella arvioinnilla, jonka toteuttaa Koulutuksen arviointikeskus yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Ulkoinen arviointi sisältää arviointikäynnin. Ulkoiseen arviointiin valitaan n. 15 % koulutuksen järjestäjistä.

Arvioinnin tulosten julkistaminen

Arvioinnin tulokset julkistetaan koulutuksen järjestäjittäin ja arviointikohdittain Opetushallituksen verkkosivuilla kesäkuussa 2015 sen jälkeen, kun itsearvioinnin ulkoinen validointi ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan tilaa koskeva alustava arviointiraportti on valmistunut. Lopullinen arviointiraportti valmistuu elokuun 2015 loppuun mennessä.

Arvioinnin tuloksista ja arviointiraportista koulutuksen järjestäjät saavat tietoa laadunhallinnan kansallisesta tasosta sekä muiden järjestäjien laadunhallinnasta, sen vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Tämä tarjoaa mahdollisuuden laadunhallinnan kehittämiseen mm. hyviä käytäntöjä tunnistamalla ja niistä oppimalla.

Arvioinnin tulokset julkaistaan koulutuksen järjestäjittäin ja arviointikohdittain (1-3 ja 5-6). Arviointikohdassa 4 julkistetaan myös alakohtien (4.1. – 4.8.) tulokset. Lisäksi julkaistaan koulutuksen järjestäjän itsearvioinnissa kohdasta 4 antama kokonaisarvio. Mikäli koulutuksen järjestäjä ei tee itsearviointia, julkaistaan tämä tulos.

Opetus- ja viestintäministeri

Krista Kiuru

Johtaja

Mika Tammilehto

JAKELU:

Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjät
Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjät
Koulutuksen arviointikeskus (Karvi)
Opetushallitus

TIEDOKSI:

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Johtajat ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Elinkeinoelämän Oppilaitokset ELO ry
Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO
Kuntatyönantajat KT
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Sivistystyönantajat ry
Suomen Ammattikoulutuksen johtajat SAJO ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI ry
Suomen Ammatilliset rehtorit (SAR) ry

Suomen Kuntaliitto
Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry
Suomen Oppisopimuskoulutuksen järjestäjät ry
Suomen Yrittäjät ry
Yksityisten ammatillisten oppilaitosten liitto ry
Erityisavustaja Mikko Koskinen
Kansliapäällikkö Anita Lehtikoinen
Ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen
Johtaja Kirsi Kangaspunta
Johtaja Jari Rajanen
OKM/Viestintäyksikkö